

Modal fiiller

die Modalverben

Ich muss nicht «zorunda değilim» demek, «yapmamalıyım» değil. Türkçede modal anlamı fiile yapışır; Almancada ayrı bir kelime taşır ve cümleyi ikiye böler. Altı modalin tablosu, ikiye bölünen cümle ve adı konmuş tuzaklar.

Modal fiiller, başka bir fiille birlikte yetenek, izin veya zorunluluk bildirir: Ich will Deutsch lernen.

A1 yolunda 10/27

9 bölüm

~7 dk okuma

22 soruluk test

Konuyu panoya as ↗

PDF indir ↓

İpucu: Almanca bir kelimeye dokun. Türkçesi çıkar, deftere kaydedersin, sonra Panom'da quiz'le sınarsın.

Anladım

Bölüm 01

00:12

Cümle ikiye ayrılıyor — Türkçede de öyle

KISAYOL

Modal fiil cümleyi **ikiye böler**: çekimli modal ikinci yuvada, asıl fiil **mastar hâlinde cümlelerin sonunda**.

Türkçede «Almanca **öğrenmek istiyorum**» dersin. İki parça var: asıl iş (*öğrenmek*) ve niyet (*istiyorum*). Almanca da tam olarak bunu yapıyor, sadece sırayı ters kuruyor: **niyet ikinci sırada, asıl iş en sonda**.

Ich **will** Deutsch **lernen**.

Almanca öğrenmek istiyorum.

Sondaki fiil **mastar hâlinde** kalır — **lernen, gehen, sprechen**. Çekilmez, ek almaz, kişiye göre değişmez. Çekilen tek şey modal fiildir.

× Ich kann Deutsch ~~spreche~~.

Yanlış — iki fiil birden çekilmez.

✓ Ich kann Deutsch **sprechen**.

Almanca konuşabiliyorum.

① Bu iki uçlu yapıya **Satzklammer** — «cümle parantezi» denir. Modal fiil parantezi **açar**, mastar **kapatır**. Aradaki her şey parantezin içinde durur.

Bölüm 02

00:45

Altı fiil — ve gerçekte ne dedikleri

Fiil	SÖZLÜK ANLAMI	GERÇEKTE NE DER	ÖRNEK
können	yapabilmek	yeteneğin ya da imkânın var	Ich kann schwimmen .
müssen	zorunda olmak	mecburiyet — dışarıdan geliyor	Ich muss arbeiten .
dürfen	izinli olmak	birisi izin verdi / vermedi	Darf ich hier rauchen?
wollen	istemek	senin iraden — <i>sert</i> durur	Ich will nach Berlin .
sollen	gerekmek	başkasının isteği ya da tavsiye	Du sollst mehr schlafen .
möchten	istemek (kibar)	günlük hayatta en çok bunu kullanırsın	Ich möchte einen Kaffee .

mögen ayrı bir fiildir: «sevmek». **möchten** onun kibar biçimidir ve pratikte ayrı bir fiil gibi öğrenilir. İkisini karıştırma — **Ich mag Kaffee** (kahveyi severim) ≠ **Ich möchte Kaffee** (kahve istiyorum).

Bölüm 03

01:25

Çekim — iki şeyi görürsen gerisi kendiliğinden gelir

Modal fiillerin çekiminde iki tuhaflık var, ikisi de **tekilde**: (1) **ich** ve **er/sie/es birebir aynıdır**, ikisi de ek almaz. (2) Kökteki sesli harf değişir. Çoğula geçtiğinde her şey normale döner.

	KÖNNEN	MÜSSEN	DÜRFEN	WOLLEN	SOLLEN	MÖCHTEN
ich	kann	muss	darf	will	soll	möchte
du	kannst	musst	darfst	willst	sollst	möchtest
er/sie/es	kann	muss	darf	will	soll	möchte
wir	können	müssen	dürfen	wollen	sollen	möchten
ihr	könnt	müsst	dürft	wollt	sollt	möchtet
sie/Sie	können	müssen	dürfen	wollen	sollen	möchten

Dikkat: **ich kanne** diye bir şey yok. Normal fiillerde **ich lerne** dersin ama modal fiilde **o -e düşer**. Türk öğrencinin en sık düzeltilen hatası budur.

sollen ve **möchten** kökünü hiç değiştirmez — o yüzden en kolay ikisi onlardır. İlk hafta konuşurken bu ikisine yaslanabilirsin.

REKLAM

728 × 90

Bölüm 04 02:20

Beş tuzak

TUZAK 01

können ≠ dürfen — «yapabilir miyim» iki ayrı şey

✓ **Kann** ich Deutsch sprechen?

Almanca konuşabiliyor muyum? → yeteneğimi soruyorum

✓ **Darf** ich hier parken?

Buraya park edebilir miyim? → izin soruyorum

Türkçede ikisi de «-ebilir». Almandada ayrı: **elinden geliyor mu = können**, **izin var mı = dürfen**. Doktorda, işte, resmî yerde bu ayrımı yapmayan biri hemen duyulur.

❗ Günlük konuşmada Almanlar da bazen **Kann ich...?** der ve kimse ölmez. Ama **yazıda ve sınavda** izin = **dürfen**.

TUZAK 02

nicht müssen ≠ nicht dürfen — en pahalı hata

✓ Du **musst nicht** kommen.

Gelmen GEREKMİYOR. (istersen gel)

✗ Du **darfst nicht** kommen.

Gelmen YASAK.

İkisi Türkçeye çoğu zaman aynı kalıpla çevrilir, oysa biri **serbestlik** öteki **yasaktır**. Bu farkı bilmeyen biri iş yerinde «gelmen yasak» demiş olur.

Zorunluluğu olumsuzlamanın kibar yolu: **Du brauchst nicht zu kommen.** — «gelmene gerek yok». Konuşmada en çok bu duyulur.

TUZAK 03

wollen kaba durur — kafede kullanma

✗ Ich ~~will~~ einen Kaffee.

«Bir kahve istiyorum» — ama tonu «bana bir kahve» gibi düşer.

✓ Ich **möchte** einen Kaffee, bitte.

Bir kahve alabilir miyim, lütfen.

wollen yanlış değil — **sert**. İrade bildirir: **Ich will Arzt werden.** (Doktor olmak istiyorum.) Sipariş, rica, istek için **möchten** kullan.

TUZAK 04

sollen = senin isteğin değil

✓ Ich **soll** um 8 Uhr da sein.

Saat 8'de orada olmam gerekiyor. → biri öyle söyledi

✓ **Soll** ich dir helfen?

Yardım edeyim mi? → yardım teklifi

müssen mecburiyettir (kaçışı yok), **sollen** ise **başkasının beklentisidir**: patron, doktor, annen. Bir de **Soll ich...?** kalıbı var ki Almanca'da yardım teklif etmenin standart yoludur.

TUZAK 05

nicht nereye giriyor?

✓ Ich kann heute **nicht** kommen.

Bugün gelemiyorum.

✗ Ich kann ~~nicht~~ heute kommen.

Yanlış sıra — kulakta tökezler.

Kural basit: **nicht**, **sondaki mastardan hemen önce durur**. Zaman ve yer bilgisi ondan önce gelir. Tek nesne olumsuzlanıyorsa **kein-** devreye girer: Ich kann **keinen** Kaffee trinken.

Bölüm 05

03:40

Sondaki fiil bazen hiç yok

Yön ya da dil söz konusuysa Alman mastarı söylemeye üşenir — ve bu **doğru** Almancadır. Fiil düşer, herkes ne kastedildiğini anlar.

✓ Ich muss nach Hause.

Eve gitmem lazım. (**gehen** söylenmedi)

✓ Ich kann Deutsch.

Almanca biliyorum. (**sprechen** söylenmedi)

✓ Ich will nach Berlin.

Berlin'e gitmek istiyorum.

❗ Bu kısaltma yalnız **yön** (nach Hause • in die Stadt • zur Arbeit) ve **dil/beceri** (Deutsch • Auto) ile olur. «Ich muss ein Buch.» diye bir şey yok.

Bölüm 06

04:20

Geçmiş Perfekt ile kurma — burada Präteritum konuşulur

Almancada konuşurken geçmiş zaman genelde Perfekt'tir: Ich habe gearbeitet. Ama modal fiillerde durum tersine döner — **konuşurken bile Präteritum** kullanılır ve kulağa doğru gelen tek biçim odur.

ŞİMDİ	GEÇMİŞ (PRÄTERİTUM)	ÖRNEK
kann	konnte	Ich konnte nicht schlafen . — Uyuyamadım .
muss	musste	Ich musste arbeiten . — Çalışmak zorundaydım .
darf	durfte	Ich durfte nicht rein . — İçeri giremedim (izin yoktu) .
will	wollte	Ich wollte dich anrufen . — Seni arayacaktım .
soll	sollte	Ich sollte früher kommen . — Daha erken gelmem gerekiyordu .
möchte	wollte	möchte'nin geçmişi yoktur — yerine wollte kullanılır .

Deseni gördün mü: **Umlaut düşer, -te eklenir.** können → konnte, müssen → musste, dürfen → durfte. Altısını bir kerede öğrenirsin.

Modal fiilin Perfekt'i de vardır (**Ich habe nicht kommen können**) ama günlük dilde nadirdir ve A1-A2'de senden istenmez. Şimdilik Präteritum listesini bil, yeter.

Bölüm 07

05:20

Soru ve emir tonunda ne değişiyor

Soruda modal fiil **baş**a geçer, mastar yine sonda kalır. Parantez bozulmaz, sadece açan uç öne gelir.

✓ **Kannst** du mir bitte **helfen**?

Bana yardım edebilir misin lütfen?

✓ **Können** Sie das bitte **wiederholen**?

Bunu tekrar eder misiniz? → derste en çok işine yarayacak cümle

- **Kann ich...?** — «...yapabilir miyim?» · kendi imkânın
- **Darf ich...?** — «...iznim var mı?» · resmî ortamda doğrusu
- **Soll ich...?** — «...edeyim mi?» · yardım teklifi
- **Könnten Sie...?** — «...eder miydiniz?» · en kibar biçim

❶ **Könnten Sie** Konjunktiv II'dir — B1 konusudur ama kalıp olarak bugünden kullanabilirsin. Bir dilekçede, bir maildeki tek cümlelik ricada bu yeter.

REKLAM

Bölüm 08

05:40

Altısının her biri ayrı sayfada

Bu sayfa altı modalin **ortak** mantığını kuruyor: aynı çekim düzeni, aynı cümle yapısı. Ama her birinin kendi tuzağı var — **nicht müssen** yasak değil «gerek yok» demektir, **wollen** restoranda kaba durur, **mögen** ile **möchten** aynı fiilin iki ayrı işidir. Aşağıdaki sayfaların her biri tek bir modali sonuna kadar açıyor.

Bölüm 09

05:50

Bu hafta ne yapacaksın

Modal fiiller çalışılarak değil, **konusulunca** yerleşir — çünkü günde onlarca kez ihtiyacın olur. Tabloyu ezberlemeye çalışma; şu üç kalıbı kendi hayatınla doldur.

- **Ich muss heute ...** — bugün yapman gereken üç şey
- **Ich kann ... , aber ich kann nicht ...** — bir yapabildiğin, bir yapamadığın
- **Ich möchte ...** — bu hafta istediğin bir şey

① Beş cümle yaz, sesli oku. Sondaki fiili söylerken bir an duraksadığını fark edeceksin — o duraksama kaybolduğu gün bu konu bitmiş demektir.

Bölüm 10 DİZ

Cümleyi kendin diz

Kelimelere dokun, doğru sırayla yerleştir. Almancanın en zor kısmı burası — ve seçenek şıkkı yok, cümleyi **sen** kuruyorsun.

KELİMELERE DOKUN

KELİMELERE DOKUN

Kendini dene

Cevaba dokun — neden öyle olduğunu birlikte görelim.

+16

Tam testi çöz

22 soru · süreli · sonunda kural kırılımı

NOTLARIN

Bu konuya notun

Aklında kalsın istediğin kuralı, örneği ya da soruyu yaz. Kendiliğinden kaydedilir ve Panom'da toplanır.

Notun

Örneğin: -ung ile biten her isim die.

REKLAM

728 × 250

GENAU ALMANCA — KURAL DEĞİL, ANLAŞILMA ANI.
GENAU · ÜCRETSİZ ALMANCA KÜTÜPHANESİ